

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за ползване на студентските общежития и столове, приета с Постановление № 235 на Министерския съвет от 2008 г.
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Росица Колева, директор на дирекция „Висше образование“ в Министерството на образованието и науката	Телефон и ел. поща: Тел.: 02 9217 616 e-mail: r.koleva@mon.bg

1. Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: „Липса на нормативно установен механизъм регламентиращ държавното финансиране на „Студентски столове и общежития“ ЕАД

„Студентски столове и общежития“ ЕАД е търговско дружество със 100% държавно участие в капитала, което е публично предприятие по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 1 от Закона за публичните предприятия. Дружеството е създадено като стопанско предприятие, а впоследствие през 1995 г. е преобразувано в еднолично акционерно дружество с основен предмет на стопанска дейност – стопанисване и управление на студентските столове и общежития. Чрез дружеството държавата упражнява социалната си политика спрямо студентите, насочена към поевтиняване на храната в студентските столове и намаляване на разходите, свързани с издръжката на студентските общежития.

Търговското дружество „Студентски столове и общежития“ ЕАД (ССО ЕАД) стопанисва част от студентските столове и общежития, а другата част се стопанисва от държавните висши училища. Ежегодно с постановлението за изпълнение на Държавния бюджет на Република България за съответната година се определят средствата от държавния бюджет за студентски столове и студентски общежития. За 2024 г. това е Постановление № 13 на Министерския съвет от 29 януари 2024 г., в което разпоредбата на чл. 8, ал. 1 определя следните размери:

1. за един храноден в студентските столове – до 8,00 лв.;
2. за един леглоден в студентските общежития – до 2,30 лв.

Средствата се осигуряват от бюджета на Министерството на образованието и науката като субсидия за „Студентски столове и общежития“ ЕАД – София, и от бюджетите на държавните висши училища.

Разпределението на субсидията за студентските столове и общежития по университети зависи от отчетените натурални показатели от висшите училища за първото полугодие на предходната година и от горепосочените нормативи. До 2023 г. вкл. средствата на търговското дружество ССО ЕАД са предоставяни ежегодно въз основа на сключено споразумение между Министерство на образованието и науката и ССО ЕАД след предоставена от търговското дружество справка за натуралните показатели – брой хранодни и брой леглодни в базите на ССО ЕАД.

Видно от изложеното, към момента няма нормативно регламентиран механизъм, по който да се определя годишният размер на субсидията за студентските общежития и столове, предоставяна на ССО ЕАД в изпълнение на постановлението за изпълнение на държавния бюджет. Необходимо е такъв да бъде разписан в нормативния акт. Също така е необходимо да се прецизира терминологията и да се актуализира Наредбата за ползване на студентските общежития и столове (Наредбата), приета с Постановление № 235 на Министерския съвет от 2008 г. в съответствие с настъпили промени в други нормативни актове.

Във връзка с гореизложеното се идентифицира необходимост от изменение и допълнение на посочената Наредба.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на описаният по-горе проблем не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. То може да се реализира единствено чрез изменение и допълнение на Наредбата.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

По силата на чл. 9, ал. 3, т. 8 от Закона за висшето образование Министерският съвет утвърждава условията и реда за ползване на общежития и други социално-битови придобивки от студенти, докторанти и специализанти във всички висши училища. Този ред е нормативно установен с Наредбата за ползване на студентските общежития и столове, приета с ПМС № 235/2008 г. и изменение може да бъде направено чрез съответната правна регулация.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цел:

Подобряване прилагането на Наредбата по отношение на отдаването под наем на студентските столове и създаване на режим за финансиране на публичното предприятие, различен от този на висшите училища, предвид неговата социална роля в осигуряването на социално-битови условия на студентите.

С приемането на предложените изменения и допълнения на Наредбата се очаква създаването на нормативни предпоставки за целево използване на държавна субсидия – както от страна на органите за управление и контрол, така и на самите ползватели.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

- Търговското дружество ССО ЕАД, което стопанисва част от студентските столове и общежития и получава съответната държавна субсидия в изпълнение на постановлението за изпълнение на държавния бюджет за съответната година;

Видно от сайта на ССО ЕАД <https://www.ssoead.com/> в структурата на търговското дружество функционират клонове в градовете: София, Велико Търново, Габрово, Пловдив, Русе, Сливен, Стара Загора, Хасково, Шумен и Ямбол с предмет на дейност: експлоатация и стопанисване на студентските столове, общежития, бюфети, клубове и други заведения за обществено хранене, търговия и културен отход, както и отдаването им под наем (справка на <https://www.ssoead.com/about.html>).

- Студентите, докторантите и специализантите, както и всички ползватели (съгласно Наредбата), които са настанени в студентски общежития и ползват услугите на студентските столове;

По данни на НСИ към момента, последно актуализирани към 26.04.2023 г., общият брой на записаните студенти, които се обучават в държавни висши училища през учебната 2022/2023 г. е 188 194.

Записаните в образователна и научна степен „доктор“ в държавните висши училища и научни организации към 31.12.2022 г. са 6259.

- Министерство на образованието и науката като институция, която осъществява социалната политика за студентско подпомагане и в частност за поевтиняване храната в студентските столове и ползването на студентските общежития;
- Предприятията в областта на общественото хранене, които са сключили или имат желание да сключат договор за осъществяване на студентско столово хранене;
- Косвено заинтересовани са държавните висши училища в страната, които стопанисват останалата част от студентските столове и общежития;

Общият брой на държавните висши училища (ДВУ) в РБ е 38, в т.ч. 33 ДВУ към МОН, 4 висши военни училища към Министерството на отбраната и 1 Академия на МВР.

От държавните ВУ 28 управляват студентски общежития, а 24 управляват студентски столове.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще оказват пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При варианта „Без действие“ не се предприемат никакви действия, които да са пряко насочени към разрешаването на дефинирания проблем. Така нормативната уредба и по-специално Наредбата за ползване на студентските общежития и столове ще остане в настоящата си редакция. По този начин няма да се създаде нормативно установен механизъм за финансиране на ССО ЕАД, който да е основа за ефикасното и

предвидимо финансиране на дружеството. Следва също да се отбележи, че чрез целесъобразното финансиране на ССО ЕАД се осъществява социалната политика за поевтиняване на храната в студентските столове и ползване на студентските общежития от студентите, докторантите и специализантите. В този смисъл избор на вариант, свързан с бездействие и продължаваща липса на нормативно установен механизъм, не би бил добро решение.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Избор на такъв вариант ще въздейства отрицателно върху всички описани заинтересовани страни, които няма да имат възможност да осъществяват дейността си при пълна и актуална на обществените отношения нормативна уредба.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 ще окаже отрицателно въздействие върху малките и средните предприятия (МСП) и по специално тези от тях, които осъществяват дейност в областта на общественото хранене.

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за ползване на студентските общежития и столове“

Приложението на Вариант 2 ще позволи предприемането на целенасочени и конкретни мерки, които да прецизират и допълнят нормативната уредба и разрешат възникналия проблем.

Предложенията в настоящия вариант са в резултат от работата на сформирана от министъра на образованието и науката работна група, която да разработи и предложи ред за определяне броя на леглодните и хранодните на „Студентски столове и общежития“ ЕАД, въз основа на които се предоставя финансиране за тяхното поевтиняване.

За отстраняване на идентифицирания проблем се предлага въвеждане на нормативно регламентирана възможност на ССО ЕАД да бъде определян бюджет (държавна субсидия) за социално-битови разходи и столово хранене въз основа на годните за експлоатация легла за настаняване, съответно броя на местата за хранене в студентските столове, каквато регламентация до момента няма. Предлага се следният механизъм:

Годишният размер на субсидията за студентските общежития на ССО ЕАД се определя като произведение от предоставената информация за броя на леглата по ал. 2, размера на средствата за един леглоден, определен с акта по ал. 1 и броя календарни дни на съответната година.

Годишният размер на субсидията за студентските столове за ССО ЕАД се определя като произведение от предоставената информация за броя на местата за хранене по ал. 1, размера на средствата за един храноден, определен с акта по чл. 31а, ал. 1 и броя на работните дни за съответната година.

Предвижда се също доразвиване на хипотезата за отдаване на студентските столове под наем и регламентиране на предоставянето на държавната субсидия за поевтиняване на храната на предприятията в областта на общественото хранене, които са сключили договори с висшите училища. Предоставянето на средствата ще се извършва при спазване правото на Европейския съюз и българското законодателство в областта на държавните помощи.

Освен гореописаните промени се предлага регламентирането на задължение за висшите училища и ССО ЕАД да поддържат актуална информация на официалните си интернет страници за свободните места. Така ще бъде възможен непрекъснатият достъп до актуална информация в сравнение с досегашния ред, при който висшите училища публикуваха такава информация само два пъти годишно.

Предварителен анализ показва, че предложените изменения не биха довели до въздействие върху държавния бюджет и ще са в рамките на разчетените средства по бюджета на Министерството на образованието и науката за съответната година.

С оглед настъпили промени в други относими нормативни актове, чрез прилагането на този вариант ще се прецизира терминологията и актуализира Наредбата.

В заключение следва да се отбележи, че този вариант на действие предлага механизми за отстраняване на възникналия проблем и в тази връзка се препоръчва избора му.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на Вариант 2 ще позволи създаването на нормативен механизъм, регламентиращ държавното финансиране на ССО ЕАД, което е неизменна предпоставка за предвидимото и целесъобразно управление на бюджета. Ще се създадат предпоставки за целевото използване на държавна субсидия – както от страна на органите за управление и контрол, така и на самите ползватели. За заинтересованите страни, които прилагат Наредбата, наличието на такъв механизъм също е важно и в този смисъл този вариант е благоприятен за тях. Тук е мястото да се отбележи, че те в качеството си на част от състава в сформирания работна група са участвали в изготвянето на описаните предложения.

Наред с горното ще се прецизират някои текстове от Наредбата, като така същата ще се актуализира и усъвършенства.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 2 ще окаже положително въздействие върху МСП и в частност тези от тях, които осъществяват дейност в областта на общественото хранене по отношение на възможността за сключване на договори с ДВУ.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“

В конкретния случай не са налице алтернативни възможности за нерегулаторни мерки, т.е. този вариант е неприложим, тъй като разрешаването на описания проблем не може да се разреши без целева регулация в нормативната уредба.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел: Създаване на нормативно установен механизъм регламентиращ държавното финансиране на „Студентски столове и общежития“ ЕАД	3	1
Ефикасност	Цел: Създаване на нормативно установен механизъм регламентиращ държавното финансиране на „Студентски столове и общежития“ ЕАД	3	1
Съгласуваност	Цел: Създаване на нормативно установен механизъм регламентиращ държавното финансиране на „Студентски столове и общежития“ ЕАД	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за ползване на студентските общежития и столове“.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към усъвършенстване управлението на студентските общежития и столове. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да

Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление засяга МСП по начин описан в съответните варианти на действие.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултации процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. [Наредба за ползване на студентските общежития и столове;](#)
2. [Постановление № 13 от 29 януари 2024 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2024 г.;](#)
3. [Официална интернет страница на ССО ЕАД;](#)
4. [Официална интернет страница на НСИ;](#)

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Росица Колева, директор на дирекция „Висше образование“ в Министерството на образованието и науката

Дата: 29.03.2024 г.

Подпис:

29.3.2024 г.

X

Росица Колева
Директор на дирекция ВО
Signed by: Rositsa Hristova Koleva